

REFERENCES

1. Aleksiuk A.M. Pedagogika vyshchoi shkoly. Kurs lektsii : modulne navchannia. Navch. posibnyk . – K.: ISDO, 1993. – 220 s.
2. Belikova V.V. Upravlinnia navchalnym zakhodom: kontrol v systemi osvity / Navchalno-metodychnyi posibnyk / V.V. Belikova. – Kh.: vyd-vo UIPA, 2006. – 290 s.
3. Vitvytska S.S. Osnovy pedagogiky vyshchoi shkoly: metod. posib. dlia studentiv mahistratury / S.S. Vitvytska. – K.: tsentr navchalnoi literatury, 2003. – 316 s.
4. Zvarych I. Problema udoskonalennia kontroliu i otsinky znan studentiv // Ridna shkola. – 2000. – №10. – s. 43-45.
5. Lektzii z pedagogiky vyshchoi shkoly: navch. posibnyk / za red. V.I. Lozovoi. – Kh.: «OVS», 2006. – 496 s.
6. Kovalenko O. E. Metodyka profesiinoho navchannia. pidruch. dlia stud. vyshch. navch. zakl. / O.E. Kovalenko. – Kh.: vyd-vo NUA, 2005. – 360 s.
7. Kuznetsova I.A. Kontrol znan yak neobkhdna skladova navchalnogo protsesu // Inzhenerni ta osvichni tekhnologii v elektrotekhnichnykh ta kompiuternykh systemakh. – 2013. – №4. – s. 15-19.
8. Yahupov V.V. Pedagogika : navch. posibnyk. – K.: Lybid, 2002. – 560 s.

УДК 378:016:811.161.2:61(477)

Скорбач Т. В., Калініченко О. В., Самолисова О. В.

Харківський національний медичний університет

ПРОФЕСІЙНО-ЗОРІЄНОВАНІ ЗАНЯТТЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНИХ ЗВО

У статті актуальність винесеної в заголовок проблеми пов'язується сьогодні з докорінним поліпшенням якості навчання курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у виші, що сприяє відновленню її престижу. Головним завданням вищої школи є підготовка мовно-компетентних фахівців нової генерації, які б досконало володіли державною мовою в повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері. Формування мовленнєвої компетентності відбувається через усвідомлення студентами значущості професійного мовлення в майбутній фаховій діяльності, зокрема знання термінів, добір мовних засобів, не виходячи за межі стилю, що відповідає типовій мовній ситуації.

Ключові слова: державна мова, мовна освіта, мовна особистість, спілкування, мовна майстерність, медична термінологія, конструктивний діалог.

In the article the topicality which was named in its title is connected today with the eradicated improvement of the quality of teaching of the course «Business Ukrainian language» in high school, it promotes the renewing of its prestige. The main task of high school is preparation language-competitive specialists of new generation, who might be fluent in official language for colloquial and professional, official documentary area. The formation of language competence is conducted through the awareness of the significance of professional speech for future activity by the students, in particular the knowledge of terms, choice of language means, not going out the borders of the style which corresponds to typical language situation.

Ключові слова: official language, language education, language personality, communication, language skills, medical terminology, constructive dialogue.

В статье актуальность вынесенной в заголовок проблемы связывается сегодня с коренным улучшением качества изучения курса «Украинский язык (по профессиональному направлению)» в вузе, что способствует восстановлению его престижа. Главной задачей высшей школы является подготовка культурно-компетентных специалистов нового поколения, которые в совершенстве владели государственным языком в повседневной-профессиональной, официально-документальной сфере. Формирование речевой компетентности осуществляется

через осознание студентами значимости профессиональной речи в будущей профессиональной деятельности, в частности знания терминов, отбора языковых средств, не выходя за пределы стиля, соответствующего типичной языковой ситуации.

Ключевые слова: *государственный язык, языковое образование, языковая личность, общение, языковое мастерство, медицинская терминология, конструктивный диалог.*

У Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» наголошується, що медичні працівники державних і комунальних закладів охорони здоров'я повинні володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків [1]. Безумовно, мовна та мовленнєва компетенція є невід'ємною ознакою освіченості та професіоналізму фахівця медичної сфери. Засадові поняття мовної освіти виклали такі сучасні дослідники: А. Коваль, Л. Кравець, Л. Мацько, М. Пентилюк, Т. Рукас, Л. Струганець, О. Семенов. Науковий доробок цих дослідників слугує підґрунтям для формування сучасного мовного еталону майбутнього фахівця.

Спілкування для людини – це її місце в соціумі. Про те, як ставиться людина до мови, свідчить і її культурний рівень і її громадянськість. Як становий хребет національної культури, національна мова повинна виконувати всі суспільні та культурні функції. На цей час українська мова в Україні набула нового статусу. Державна мова вивчається у філологічних та нефілологічних ЗВО, зокрема й у медичних, з урахуванням мовного досвіду студентів. Безперечно, мовна освіта кожної людини не може завершитися вивченням курсу української мови в середній школі. Шкільна програма передбачає оволодіння літературною мовою та її нормами (перший ступінь культури мови – правильність). Вищим же ступенем опанування літературної мови є мовна майстерність, досконале володіння мовою в усіх практично актуальних для спеціаліста сферах спілкування. Сьогодні українську мову за професійним спрямуванням у медичних університетах опановують дорослі люди, які вже мають певний досвід, тому необхідно враховувати психологічні та соціальні чинники, що впливають на процес вивчення мови в дорослому віці. Студент має постати як національно-мовна особистість, тобто мовець, який досконало знає українську мову, усвідомлено творчо володіє нею, сприймає в контексті національної культури як духовну серцевину її; мовець, що користується мовою як органічним засобом самотворення, самоствердження та самовираження, розвитку своїх інтелектуальних та емоційно-вольових можливостей як засобу соціалізації особи в даному суспільстві. Ідеться про прагматичне вивчення української мови різними контингентами. Будь-якому спеціалістові потрібно володіти культурою конструктивного діалогу та полілогу, уміти користуватися загальномовними та спеціальними словами, сприймати, відтворювати та створювати наукові фахові тексти, володіти прийомами підготовки та виголошення публічного виступу, складати та сприймати різноманітні документи, уміти користуватися загальномовними та спеціальними словниками, застосовувати фахову українську термінологію в різноманітних комунікативних процесах.

Фахівцям мова потрібна не як сукупність правил, а як картина світобачення, засіб культурного співжиття в суспільстві, засіб самоформування та самовираження особистості кожного. По-перше, це налаштовує на сприймання інформації державною мовою, по-друге, майбутні фахівці з різних галузей знань

орієнтуються на творення нового прошарку української мови – спеціальної лексики, яка відображуватиме науковий пошук у царині науки. При цьому активізується тематика, пов'язана з майбутньою спеціальністю студентів, зокрема медична професійно-термінологічна лексика, яка є невід'ємною частиною словникового складу кожної мови. Вона відбиває професійно-виробничу діяльність суспільства та чітко окреслює залежність розвитку мови від розвитку суспільства, що безперервно поповнюється новими словами. Вузкоспеціальні слова ніби деталізують загальнонародний словник, бо конкретніше відображають об'єктивну дійсність, пов'язану з трудовою діяльністю людини. Вивчення професійної лексики на заняттях збагачує словник студентів, ознайомлює їх з різноманітною трудовою діяльністю медичних працівників, з певними професіями, розширює знання про іншомовні запозичення. Заняття в аудиторії майбутніх фахівців максимально враховують професійні інтереси аудиторії, оскільки потреба в активізації фахової проблематики, в оволодінні професійно-термінологічною лексикою відіграє важливу роль на всіх етапах навчання. На заняттях необхідно вводити до навчального процесу матеріали найактуальніших відомостей зі сфери професійних інтересів майбутніх фахівців. Це стимулює мовлення, позаяк дозволяє моделювати різні ситуації, у які може потрапити майбутній спеціаліст у самостійній діяльності. Тому значну увагу варто приділяти засвоєнню мовних стереотипів комунікацій лікаря, вивчення яких необхідно будувати з урахуванням міжпредметних зв'язків, оскільки практичний курс української мови інтегрує всі види діяльності майбутніх лікарів. Це сприятиме оптимізації спілкування в медичній галузі. Вочевидь, під час опрацювання мовних стереотипів треба встановлювати співвідношення з латинською мовою та основами термінології, з англійською, німецькою, французькою, проводити паралелі з вивченням анатомії, клінічних дисциплін, медичної деонтології, основ педагогіки та психології тощо. Це сприяє формуванню в студентів умінь ефективно застосовувати мовні стереотипи в щоденній практичній діяльності. Практичне оволодіння культурою фахового та ділового мовлення неможливе без засвоєння основних лексичних, граматичних, стилістичних структур-моделей, з яких утворюються залежно від стилю мовлення мовні кліше, стандартні форми, готові мовні блоки.

Отже, одним з головних завдань вищої школи є підготовка висококваліфікованих фахівців, які досконало володіють державною мовою в усній та писемній формі, оскільки мова підтримує в людині стан психологічної впевненості, рівноваги, дає відчуття життєвої перспективи, духовної опори [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Розділ II. Стаття 9. 2019.
2. Мацько Л. І. Культура української фахової мови / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К., 2007.
3. Мацько Л. Українська мова в освітньому просторі: навч. посіб. / Л. Мацько. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 607.

УДК 811.124`2

Скрипник Ю.С., Олексієнко А.В.

Запорізький державний медичний університет

НОМІНАТИВНЕ ПОЛЕ КОНЦЕПТУ MORBUS У ЛАТИНСЬКІЙ МОВІ

В статті розглядається процес побудови номінативного поля концепту MORBUS в латинській мові. Нами визначається ядро, приядерна зона, ближня та дальня периферія номінативного поля. Далі наведено такі засоби мовної